

Dr hab. Mariusz Ciołko

UMFC w Warszawie

Dziedzina : sztuki muzyczne

Dyscyplina: instrumentalistyka

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia 2018-06-21 1201
nr zał.

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 1 czerwca 2018 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zmianami)

Dotyczy

- Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie z dnia 1 lipca 2016 roku w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuk muzycznych , dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka mgr Piotra Kowala.

-Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie wyznaczenia recenzentów.

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 65.poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dn. 17.08.2005, tekst jednolity art. 6. Ust.1,3) Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie posiada uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego dr hab. Mariusza Sielskiego pisma sygnowanego datą 01.06.2018 informującego o wyznaczeniu mojej osoby jako recenzenta pracy doktorskiej mgr Piotra Kowala dołączono kopie : Uchwały o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu promotora, uchwały o wyznaczeniu recenzentów. Złożona wraz z wnioskiem dokumentacja została przez Kandydata prawidłowo przygotowana.

Podstawowe dane o Kandydacie

Pan mgr Piotr Kowal ukończył Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną I i II stopnia we Wrocławiu. W latach 2010 – 2015 studiował w Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie prof. Andrzej Pikula. W 2014 roku pianista rozwijał swoje umiejętności w klasie fortepianu prof. Konstanze Eickhorst w trakcie studiów w Musikhochschule w Lubece. Od 2015 roku jest słuchaczem Środowiskowych Studiów Doktoranckich w Akademii Muzycznej w Krakowie.

Doktorant występował na kilku międzynarodowych festiwalach, m.in. Sierpień Talentów w Katowicach (2014), Festiwal Pianistyczny Królewskiego Miasta Krakowa (2013), Festiwal Lisztowski w Krakowie (2011).

Wystąpił także z recitalem w ramach cyklicznych koncertów chopinowskich w Warszawie w Pałacu Ostrogskich.

Reprezentował również uczelnię podczas koncertu wymiennego w Kunstuniversität w Grazu (2013)

Jako członek tria fortepianowego występował w Filharmonii Krakowskiej (2013) oraz w ramach Międzynarodowego Festiwalu Muzyka w Starym Krakowie (2013)

Pianista rozwijał swoje umiejętności na licznych solowych kursach mistrzowskich u profesorów takich jak m.in. Paul Badura – Skoda, Dina Yoffe, Anna Malikowa, Elza Kolodin, Konstanze Eickhorst, Evgeni Koroliov, Bruno Canino, Gyorgy Nador czy Tamas Ungar.

W dziedzinie kameralistyki także uczestniczył w kursach i warsztatach prowadzonych przez m.in. Petera Bucka, Jeroena Reulinga, Roberto Traininiego, Alexandra Geberta czy Mikhaila Kopelmana.

Jest laureatem I nagrody na konkursie im. Tadeusza Żmudzińskiego (Kraków 2012). finalistą Międzynarodowego Konkursu im. Hansa von Buelowa (Meiningen 2012) oraz Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego „ Wykonawstwo bez limitu” (Łódź 2013)

W 2015 roku Piotr Kowal zajął pierwsze miejsce w uczelnianym konkursie „Gram z orkiestrą” czego efektem było wykonanie Koncertu Es – dur F. Liszta z Orkiestrą Filharmonii Częstochowskiej (2015)

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska mgr _Piotra Kowala składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym CD i opisu w formie obszernej dysertacji pisemnej „, Autorska koncepcja sonat fortepianowych Ludwiga van Beethovena op. 81a, op. 106 i op.111 w oparciu o rękopisy , źródła z epoki i wydania wielkich pianistów.”

Zarówno nagranie jak i część opisowa pracy wzbudziło moje ogromne zainteresowanie. Sam dobór kompozycji nie był przypadkowy.

Wszystkie te sonaty zostały dedykowane Arcyksięciu Rudolfowi, o czym doktorant wspomina w streszczeniu.

Pisemna część pracy składa się ze wstępu, oraz dwóch rozdziałów.

We wstępie Doktorant przedstawił założenia swojej dysertacji, motywy dokonania takiego wyboru dzieł oraz źródła, które były punktem odniesienia dla autora.

Należy dodać, że sam dobór kompozycji nie był przypadkowy.

Wszystkie te sonaty zostały dedykowane Arcyksięciu Rudolfowi, o czym doktorant wspomina w streszczeniu

W rozdziale pierwszym autor szczegółowo omawia źródło, którym posługiwał się podczas pracy – komentarz wykonawczy C. Czernego z komentarzem P. Badury – Skody. Dokonuje też klasyfikacji edycji nutowych oraz wskazuje konkretne edycje, na których opierał się dokonując analizy kompozycji. Na koniec ukazuje też postać Arcyksięcia Rudolfa oraz ~~kor~~relacje jakie łączyły go z kompozytorem.

Drugi bardzo obszerny rozdział zawiera już szczegółową analizę wykonawczą omawianych tutaj sonat.

W pracy autor z dużą wnikliwością podchodzi do źródeł - zarówno do komentarza C. Czernego jak i edycji nutowych Hansa von Bülowa, Eugen d'Alberta oraz Artura Schnabla. W tym miejscu należy zauważyć, że dokonany przez doktoranta dobór konkretnych wydań nutowych nie był przypadkowy. Wszyscy trzej wymienieni edytorzy poprzez swoich pedagogów byli w prostej linii muzycznymi spadkobiercami L. van Beethovena:

- Beethoven – Czerny – Liszt – Von Bülow
- Beethoven – Czerny – Liszt - d'Albert
- Beethoven – Czerny - Leszetycki – Schnabel

W II rozdziale autor z wielką dokładnością analizuje i porównuje trzy edycje nutowe w aspekcie wykonawczym – formy, artykulacji, dynamiki i tempa. Nie jest to jednak typowa akademicka analiza. Te trzy edycje w wielu miejscach są podobne, ale w wielu też różnią się. Autor dokonuje także zestawienia omawianych wydań z oryginalnym Urtextem i nie ogranicza się wówczas jedynie do formalnych porównań, ale z dużą konsekwencją wyraża swoje własne opinie co będzie też słyszalne już w samym nagraniu omawianych sonat. Jak sam dodał w zakończeniu pracy – „, Z jednej strony poznawałem dokładnie analizowane

wydania i komentarze wykonawcze do których odnosiłem się zgodnie z własnym odczuciem i rozumieniem muzyki Beethovena. Z drugiej strony pracowałem nad interpretacją tych wybitnych arcydzieł i integracją aspektu czysto wykonawczego z wyobrażeniem wytworzonym w trakcie prowadzonych badań, których efekt końcowy został zarejestrowany”.

Dzieło artystyczne to nagranie wymienionych w tytule wielkich sonat Beethovena.

We wszystkich 3 kompozycjach słyszalny jest ogromny profesjonalizm pianistyczny oraz dogłębne zrozumienie tekstu muzycznego. Dokładność i precyzja interpretacyjna – to są główne cechy omawianych nagrań.

Należy zauważyć, że wszelkie uwagi interpretacyjne zamieszczone w części opisowej znajdują swoje odzwierciedlenie w nagraniu. Artykulacja, dynamika, dobór temp jest głęboko przemyślane i logiczne. Nie ma tu żadnej przypadkowości. To charakteryzuje wszystkie nagrane pozycje. Pan Piotr Kowal bardzo dobrze włada fortepianem. Biegłość, kontrola brzmienia, różnorodność artykulacji, szlachetny dźwięk służą jednemu celowi – jak najwierniejszemu oddaniu intencji kompozytora.

Ale w moim odczuciu najcenniejszy w wykonaniu Doktoranta jest jeszcze jeden element. To doskonałe operowanie czasem i przestrzenią w muzyce. To wskazuje na muzyka dużego formatu. Słyszalne jest to przede wszystkim w wolnych częściach lub fragmentach wszystkich nagranych sonatach, ale nie tylko. Czas jest przecież podstawowym elementem budowania każdej dużej formy, a później beethovenowskiej formy sonatowej w szczególności. I to doktorantowi także udało się osiągnąć we wszystkich nagranych pozycjach. Ale największym wyzwaniem była tutaj Sonata op. 106. I wg mojej oceny z tego zadania Doktorant wywiązał się bardzo dobrze. Godny podkreślenia jest jeszcze jeden element, który jest pochodną właściwego operowaniem czasem i dźwiękiem a mianowicie element ekspresji, emocji i ich przekaz. Podczas koncertu dojrzałemu muzykowi nie powinno stanowić to większego problemu. Ale przekazanie tego i uchwycenie na nagraniu nie każdemu jest dane osiągnąć.

W tym przypadku Doktorantowi udało się to zrealizować. W moim odczuciu najlepiej jest to słyszalne w Sonacie op. 81a, i to już od pierwszych jej taktów.

Na zakończenie należy dodać, iż pomimo tak dogłębnej analizy edycji nutowych i próby pozostania wiernym beethovenowskiemu przekazowi Doktorant pozostawił na nagraniu wyraziste piętno swojej osobowości.

KONKLUZJA

Przedstawiona przez Pana Piotra Kowala praca doktorska jest zrealizowana na bardzo wysokim poziomie, zarówno artystycznym jak i intelektualnym. Na jej podstawie z całą stanowczością można stwierdzić, że Doktorant dysponuje bardzo dobrym warsztatem wykonawczym, wyobraźnią dźwiękową oraz posiada walory intelektualne, które pozwoliły Mu na „zmierzenie się” z tak wielkimi dziełami jakimi są późne sonaty L. van Beethovena a Sonata *Hammerklavier* w szczególności. Należy stwierdzić, że Pan Piotr Kowal posiada wszelkie umiejętności do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej i naukowej. W ten sposób zrealizował założone zagadnienie artystyczne i spełnił wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dn. 14 marca 2003 r.

Pracę doktorską Pana Piotra Kowala przyjmuję.

Warszawa, 19 czerwca 2018 r.

Dr hab. Mariusz Ciołko